

Восени минулого року "Львівський залізничник" на своїх сторінках ділився враженнями кореспондента газети Оксани Лоїк від цікавої залізничної подорожі у Владивосток. Цикл публікацій викликав жвавий інтерес у читачів. Цього разу кореспондент "Львівського залізничника" побувала у країнах Центральної Азії. Тож газета публікує творчий звіт про цю довгу і пізнавальну поїздку.

Центральна Азія... Відверто кажучи, у світі не існує жодної країни, де я не хотіла б побувати, але ані Казахстан, ані Узбекистан, ні Киргизстан не входять у першу трійку держав, про які я мріяла найбільше. Це була просто найвигідніша фінансово та ситуаційно вмотивована поїздка, з якої я повернулася фізично та емоційно втомлена, зате з відчуттям виконаної місії, із розширеним світоглядом, культурно збагачена та щаслива.

Довгий та звивистий туристичний маршрут планувала на швидкуруч. Практично за останні дні придбала і квиток на поїзд сполученням Харків–Ташкент. У той час на сході нашої країни мало не щодня підривали ділянки колії, тож стовідсоткової певності, що поїзд усе ж курсуватиме, не було. До слова, мої побоювання виявилися недаремними – я встигла на останній рейс. Ще дорогою до Ташкента дізналася, що офіційний Узбекистан, турбуючись про безпеку своїх громадян, призупинив залізничне сполучення з Україною, відтак мої квитки у зворотний бік перетворилися на звичайні папірці. Але про повернення згодом...

Після кількохгодинної розмови з донецькими біженцями та вислуховувань їхньої "правди" на Харківському вокзалі мені якнайшвидше хотілося сісти у поїзд і заспокоїтися. Та спокою у поїзді я не дочекалася до кінця поїздки. По-перше, на відміну від минулорічного фірмового та комфортабельного поїзда Москва–Владивосток, потяг Харків–Ташкент виявився складом старих вагонів не те що без зайвої розкоші, але навіть без украї необхідних кондиціонерів. Разом із тим я дізналася, що зачинені вікна у 50-градусну спеку – це не найстрашніший варіант, гірше, коли одне-два вікна на вагон усе ж відчиняються, але саме

Залізнична подорож Шовковим шляхом

там їдуть пасажери, які бояться протягів. По-друге, компанію у купе мені склав літній кримський татарин, який чомусь подумав, що мені надзвичайно приємно спілкуватися з ним, тож ні на мить не позбавляв мене цього "задоволення" впродовж усієї подорожі. Більше того, першу половину шляху він пересватав мене з усі-

ма хлопцями у вагоні, а другу половину вже не міг їх повиганяти з нашого купе. По-третє, у вагоні й була єдиною українкою з квитком до Узбекистану, через те мене по кілька разів за добу викликали то начальник поїзда, то група супроводу поїзда для з'ясування мети поїздки, а заодно й соціально-політичної ситуації у моїй країні та можливу участь у всіх цих процесах узбеків, які там проживають. Попри приємний тон цих розмов, мої відповіді кожного разу нотувалися, що викликало неоднозначні відчуття та перестороги.

Попри вище зазначені курйози, загалом три доби в дорозі минули швидко та весело. Усі митниці (а їх було стільки, що й не злічити!) я проїхала без проблем, лише на в'їзді до Узбекистану позбулася двох книг про іслам, які взяла в дорогу – виявилось, там дозволяють читати тільки те, що самі надрукували. Зрештою на читання в мене й так не було часу – нові друзі (узбеки, киргизи, татарин і навіть один турок) вчили мене своєї культури на практиці. Тоді я вперше й збагнула, що Середня Азія – це окремий світ.

Перше, що кинулося в очі, коли ступила на узбецьку землю, була міліція. А точніше – її неймовірно велика кількість. Спочатку думала, що це тільки на вокзалі, потім зрозуміла: Узбекистан – справжня міліцейська країна, стражі порядку тут на кожному кроці. На входах і виходах із переходів, на зупинках, у транспорті, просто на вулицях, не

кажу вже про стратегічні об'єкти, пам'ятки архітектури та інші людні місця. Виглядало так, ніби ними просто засівали вулиці з гвинтокрила. Усе ж перше враження було позитивним: я відчувала себе у безпеці, та й за потреби завжди було до кого звернутися за підказкою чи допомогою. Та вже через кілька днів мандрів країною ця "безпека" добряче втомлювала, а інколи навіть дратувала. По-перше, перетинаючи іншу область, щоразу потрібно проходити практично той же митний контроль. По-друге, перевірка документів – надчасте явище, особливо, якщо у тебе в руках фотоапарат. Взагалі за правилами країни іноземець, перебуваючи на її території, повинен мати реєстрацію на кожну третю добу. Однак мені доводилося документально підтверджувати місце проведення кожної ночі. По-третє, дуже багато справді цікавих об'єктів, серед яких і вокзали, фотографувати заборонено. По-четверте, навіть у масових туристичних місцях діє багато обмежень. Та найогидніше те, що дуже часто у цих місцях міліціонери самі за відповідну плату пропонують порушити ці обмеження. Зовні виглядає так, що їх усе ж považають і навіть такі ганебні дії виправдовують, мовляв, у них також є діти. Щоправда, у відвертій розмовідесь у закритому приміщенні пересічні узбеки зізнаються, що мусять бути дуже обережними, бо за одне "неправильне" слово, особливо політичного чи релігійного характеру, можна мати серйозні проблеми зі законом.

Ще в дорозі мій попутник запевняв мене, що нема на теренах колишнього СРСР красивішої країни, ніж Узбекистан. У чомусь він справді мав рацію. Культурна спадщина, збережена ще з часів легендарного Шовкового шляху, безцінна. Чого тільки варті священне місто Бухара, культурна столиця Середньої Азії Самарканд, казкова Хіва та багато інших міст і містечок, які просто дихають історією. Хоча свого часу багато цих пам'яток були пошкоджені більшовиками, зараз вони відреставровані й упевнено дивляться у нові століття.

Хоча Узбекистан вважається країною з доволі недорогим рівнем життя, іноземним туристам тут зовсім несолодко. Насамперед нема сталого курсу долара США. Тобто офіційно є, але у банках він мінімальний, тож усі обмінюють у вуличних "канторах", а ті, користуючись ситуацією, також провадять свою політику.

